

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Maurittii Gudeni Historia Erfurtensis Ab Vrbe Condita Ad Reductam

Gudenus, Johann Moritz von

Erfurti, 1675

XXII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11903

anni quadrantes collectæ indictæ, etiam prædia, & bona mobilia civium vectigalibus subjecta sunt. Ne Civitas rapinis paucorum enervaretur, Albertus sæcularibus litigiis quærere medelam conatur.

Annum hunc an Hegiræ dicam? certè ex Lutheri fugâ † historiis celebratum. Iste familiæ ordinis Eremitarum S. Augustini Monachus Erfordiæ professus, antea Luder nomen habuit, quod Universitatis matricula, aliaque documenta, quibus nomen (a) inscripsit, referunt; humilitatem & cum ea reliquas virtutes abiecerat, vacuum iis animum ambitio cum pedissequis intravit: aptissimum subjectum quia non vile adeò ingenium, certè magnam audaciam reperit. Statim ille in scenam prodiit, & cum eam sine adversariis ludere non posset, illos, qui indulgentias ex fidelium thesauro charitatis opera pœnitentiæ jungentibus annuntiabant, provocat, mordaci stylo, quem acrem in vernaculâ, & elegantem habebat, insequitur. *Vanum hic Cælum proponi in auditu commercio, Italos pecunias, non animas Germanorum sectari; his & similibus perstringendo abusum ipsum rei sanctissimæ usum,*

O 4

in

(a) Capitulum Marianum Chyrogaphum habet ipsum Luder, quo Monachus adhuc fatetur se ab Henningio Gædenio mutuos quinquaginta florenos accepisse, quod nomen creditor Ecclesiæ legavit.

MDXVII

XXII.

Lutherus
Erfordia
ex monasterio fugit.

*Initia here-
sis spargit
Wittēber-
gæ.*

† videns

*Cur dog-
mata Lu-
theri ap-
plausum ac-
ceperint.*

in invidiam multorum perduxit. Ast nova dogmata non ausus Erfordiae promulgare, è monasterio fugiens Wittenbergam profectus est, ubi † cum initia heresis spargeret, ac temerè in dubium revocaret illa, quæ jam diu Patrum decreta firmaverant; sæpius etiam olim ab Hæresiarchis prolata, Ecclesia damnaverat, nec erubesceret errores in vulgus typis spargere, fama rei ad Leonem Decimum Pontificem Romanum devenit. Is rei periculum, & quod levibus initiis ad ingentia molimina breve sit per religionem iter, obicem maturè ponendum ratus Lutherum ad dicendam causam Romam citat, ast Friderico Saxoni, multisque Principibus Lutheri conatus placuerant: † Ecclesiasticorum opes, exemptio, potentia, invisæ regnantibus nomina, in præmium novi ritus proposita; addita sentiendi libertas, ampliata ad Cælos via, substituta disciplinæ licentia, palliata scelera: ista Luthero Principum tutelam, hæc profugorum & plebis vexillum præbuerant. Sed & Præfecti sacrorum avaris impositionibus Religionem exosam reddiderant, dogmata fidei à personarum vitiis, aut commentis singulorum non secerantibus: alius Cælum exponebat, ut pecuniam, ille fingeat miraculum, anathema ut acciperet, atque pietatis sub involuero, simplicitas Laicorum emulgebatur, ut ad excitandam Ecclesiam esse hæ-

hæresin oportere, ipsi Numini videretur. Egit Pontifex apud Maximilianum Cæsarem, ut Augustam Vindelicorum Lutherus citaretur. † Acceptâ securitatis fide adest, (a) & Cajetano Pontificis Legato assistitur. Multa ibi simulavit: Pontificis auctoritatem sibi sanctam esse, scriptis suis ab invidis sequiorem sensum affingi. Cum Legatus ex vero argueret, se doceri velle dixit, & pœnitentiam ostendit † at brevi nemine salutato discessit. Fuerunt, qui Cæsarem de servatâ fide arguerent: † in herbâ suppressi debuissetantum malum, & cum sparsurum aliquando semen non præviderit Cæsar, tolerandum non nihil censuisse, quo nimia Romanensium elatio castigaretur, veletiam sectis in diversa studia, Imperii statibus, Imperatoris arbitrium revivisceret. Quæ consilia de pientissimo Cæsare quis crediderit? quem latere non potuit in Religionis erroribus, ubi sparsi in vulgus, nihil modicum dari: Certè, † ut ut Christianæ Religionis verecundia hujus sæculi hæresibus onerata, Romanæ tamen Sedis auctoritas inter adversa crevit, dum eam immensa terrarum spatia, quæ veteres ritus vel retinuerunt, vel acceperunt de novo, æmulum odio, an metu tuentur apertius, & cum frigidâ olim devotione suspicere, nunc studiis æmulatione succensis,

(a) Scloïdani lib. I.

Lutheruscitatur Augustam.

Se subducit.

Cæsar servatæ fidei arguitur.

An Romana Sedes istis hæresibus labefactata.

centis, resectos Septemtrionis angulos
uberrimè compensant.

XXIII.

* MDXIX.
*Clerus Ma-
rianus Ru-
delstadium
redimere,
vult.*

*Senatus re-
vult.*

* MDXX.

Lutherus

XXIV.

*Erfordiam
transit.*

(a) Monumenta Archivi Mariani. Vide supra ad annum 1322. 1439
1452. & inf. lib. 4. n. 36.

* Ecclesia Mariana (a) † Rudelstadium
majus ex pactis ante sæculum initis se
redempturam Senatui indicit : ille mo-
ras nequit. Clerus missis quatuor Cano-
nicis, tabellario, & testibus pretium in
Curia offert. Senatus pro vili, quod de-
derat, pretio tantæ mercis fructus dimit-
tere nolens, variis exceptionibus negoti-
um protrahit : † dudum redimendi juri
præscriptum esse, prætereà in nuperis mo-
tibus plebem cum Senatu convenisse, ne
pagum ullum dimitteret. * Clerus pe-
cuniam penes Collegium S. Severi depo-
nit, ac cum parum opis Moguntia spe-
rare posset, Joannem Landgravium adit,
negatam à Senatu fidem defert, qui nil
aliud excipiat, quam cum plebe se legem
iniisse, ne legibus teneretur. Incolæ pa-
gi insolitis exactionibus ab Urbe pressi Do-
minos pristinos respexere ; mittit Sena-
tus, qui coërcerent, mulctati alii, alii
vincti, omnes territi sunt. Post Bienni-
um Landgravius auctoritatem interponit,
citatique partibus transactum est : reti-
neret Civitas pagum adhuc annis duode-
cim, postea redimendi Jus Mariano cœ-
tui integrum esset.

Lutherus Wittenbergam reversus tur-
bis & seditionibus classicum canit. † Ca-
rolus